11/01/2024

Άγιος Ιωάννης Δαμασκηνός: Οι δύο φύσεις του Χριστού ενώθηκαν μεταξύ τους χωρίς μετατροπή και μεταβολή

/ Πνευματικά Αποσπάσματα

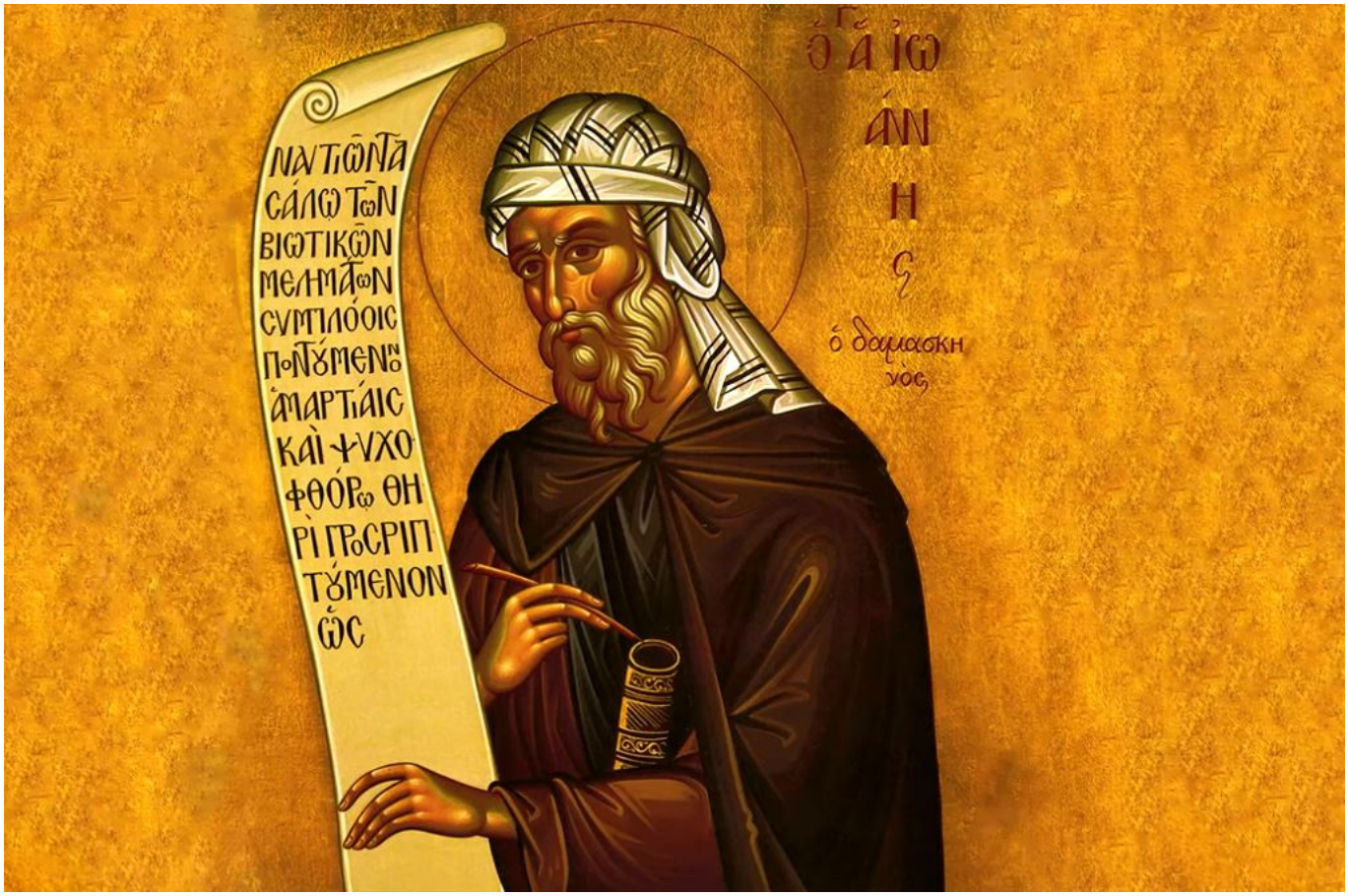

Άγιος Ιωάννης Δαμασκηνός

(Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

Αγίου Ιωάννου Δαμασκηνού
Έκδοσις ακριβής της ορθοδόξου πίστεως

Απόδοση στην νέα ελληνική
Αρχιμανδρίτης Δωρόθεος Πάπαρης (νυν Μητροπολίτης Δράμας)

Συνέχεια από εδώ: http://www.pemptousia.gr/?p=389775

Για τις δύο φύσεις

Οι (δύο) φύσεις (του Χριστού) ενώθηκαν μεταξύ τους χωρίς μετατροπή και μεταβολή, χωρίς ούτε η θεία φύση να χάσει την απλότητά της, ούτε βέβαια η η ανθρώπινη να μεταβληθεί σε θεία φύση ή να καταλήξει σε ανυπαρξία, ούτε τέλος από τις δύο να βγει μία σύνθετη φύση.

Διότι η σύνθετη φύση δεν μπορεί να είναι ομοούσια με καμία από τις δύο φύσεις που τη συνέθεσαν, αφού από διαφορετικά στοιχεία προήλθε κάτι άλλο· για παράδειγμα, το σώμα
το οποίο αποτελείται από τέσσερα στοιχεία δεν είναι ομοούσιο ούτε με τη φωτιά, ούτε λέγεται φωτιά, ούτε λέγεται αέρας ή νερό ή γη, ούτε με κάποιο απ' αυτά είναι ομοούσιο.

Εάν, λοιπόν, σύμφωνα με τους αιρετικούς, ο Χριστός, μετά την ένωση των δύο φύσεων, είχε μία σύνθετη φύση, τότε η φύση του από απλή μετατράπηκε σε σύνθετη· και ούτε είναι ομοούσιος με τον Πατέρα του που έχει απλή φύση, ούτε με τη μητέρα του (διότι αυτή δεν είναι σύνθετη από θεία και ανθρώπινη φύση), ούτε βέβαια μετέχει στη θεία και ανθρώπινη φύση, ούτε πάλι θα ονομασθεί Θεός ή άνθρωπος, αλλά μόνον Χριστός.

Και το όνομα Χριστός δεν θα είναι γι' αυτούς το όνομα της υποστάσεως του, αλλά της μιας του φύσεως.

Εμείς όμως θεωρούμε ως αλήθεια ότι ο Χριστός δεν έχει μία σύνθετη φύση, ούτε είναι κάτι άλλο που προήλθε από κάτι άλλο, όπως ο άνθρωπος από ψυχή και σώμα ή όπως το σώμα από τέσσερα στοιχεία, αλλά λέμε ότι προήλθαν τα ίδια από διαφορετικά στοιχεία· ομολογούμε, δηλαδή, ότι είναι και λέγεται τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος που έχει δύο φύσεις και είναι σε δύο φύσεις, τη θεία και την ανθρώπινη.

Το όνομα Χριστός το αποδίδουμε στην υπόσταση, που δεν λέγεται μονομερώς, αλλά δηλώνει τις δύο φύσεις.

Διότι ο ίδιος καθαγίασε τον εαυτό του, καθαγιάζοντας από τη μια ως Θεός το σώμα με τη θεότητά του, και από την άλλη καθαγιαζόμενος ως άνθρωπος· διότι ο ίδιος είναι και το ένα και το άλλο. Και η θεία φύση καθαγιάζει την ανθρώπινη.

Αν, δηλαδή, ο Χριστός, ο οποίος είναι ομοούσιος με τον Πατέρα, έχει σύνθετη φύση, τότε και ο Πατέρας θα είναι σύνθετος και ομοούσιος με τη σάρκα, πράγμα το οποίο είναι άτοπο και πολύ βλάσφημο.

Και πώς μία φύση θα μπορέσει να δεχθεί τις αντίθετες διαφορές των φύσεων;

Πώς είναι, δηλαδή, δυνατόν η ίδια φύση να είναι ταυτόχρονα κτιστή και άκτιστη, θνητή και αθάνατη, περιγραπτή και απερίγραπτη;

Αν πάλι λέγοντας ότι ο Χριστός έχει μία φύση, τη θεωρούν απλή ή μήπως θα πουν ότι αυτός είναι μόνον Θεός και θα θεωρήσουν την ενανθρώπηση φανταστική ή ότι είναι μόνον άνθρωπος, σύμφωνα με τη διδασκαλία του Νεστορίου;

Και πού είναι τότε η τελειότητα της θείας και της ανθρωπίνης φύσεως;

Και πότε θα δεχθούν ότι ο Χριστός έχει δύο φύσεις, εφόσον λένε ότι μετά την ένωση αυτός έχει μία σύνθετη φύση;

Διότι όλοι γνωρίζουν ότι ο Χριστός, πριν την ένωση, είχε μια φύση μόνο.

Αλλά αυτό είναι εκείνο που οδηγεί τους αιρετικούς στην πλάνη, ότι ταυτίζουν τη φύση με την υπόσταση. Επειδή μάλιστα ισχυριζόμαστε ότι είναι μία η φύση των ανθρώπων, πρέπει να γνωρίζουμε ότι αυτό το λέμε όχι αποβλέποντας στον ορισμό της ψυχής και του σώματος· διότι είναι αδύνατο να λέμε ότι η ψυχή και το σώμα, αν συγκριθούν μεταξύ τους, έχουν μία φύση.

Αλλά επειδή υπάρχουν πάρα πολλές υποστάσεις των ανθρώπων, και η φύση όλων έχει τον ίδιο ορισμό, διότι όλοι είναι σύνθετοι από ψυχή και σώμα, και όλοι μετέχουν στη φύση της ψυχής και έχουν τη φύση του σώματος, λέμε ότι η κοινή εμφάνιση των πολλών και διαφορετικών υποστάσεων έχει μία φύση· καθεμία, δηλαδή, υπόσταση έχει δύο φύσεις και υπάρχει με τις δύο φύσεις, εννοώ την ψυχή και το σώμα.

Για τον Κύριό μας Ιησού Χριστό όμως δεν είναι δυνατόν να εννοήσουμε κοινή μορφή· διότι ούτε έγινε ούτε υπάρχει ούτε ποτέ θα γίνει άλλος Χριστός από θεία και ανθρώπινη φύση, ο ίδιος τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος στη θεία και ανθρώπινη φύση.

Γι’ αυτό δεν μπορούμε να πούμε ότι ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός έχει μία φύση· όπως λέμε για το άτομο ότι αποτελείται από ψυχή και σώμα, έτσι λέμε και για τον Χριστό ότι αποτελείται από θεία και ανθρώπινη φύση. Εκεί βέβαια έχουμε άτομο, αλλά ο Χριστός δεν είναι άτομο· και ούτε έχει ο Χριστός μια μορφή που ανήκει

στην κατηγορία του αγαθού.

Γι’ αυτό υποστηρίζουμε ότι η ένωση προήλθε από δύο τέλειες φύσεις, τη θεία και την ανθρώπινη, όχι με συμφυρμό ή σύγχυση ή ανάμειξη, όπως είπε «το θεόσταλτο κακό» ο Διόσκορος, ο Ευτυχής και ο Σεβήρος και η ασεβής συμμορία τους· ούτε υποστηρίζουμε ότι η ένωση ήταν προσωπική ή σχετική ή ανάλογα με την αξία ή με ταύτιση της θελήσεως ή με ισοτιμία ή με ταύτιση του ονόματος ή με συγκατάβαση, όπως είπε ο εχθρός του Θεού Νεστόριος, ο Διόδωρος και ο Θεόδωρος Μοψουεστίας και η δαιμονική συντροφιά τους· αλλά ομολογούμε ότι ο Υιός του Θεού έγινε με σύνθεση, δηλαδή υποστατικά χωρίς μεταβολή και αλλοίωση, χωρίς διαίρεση και διάσπαση και με δύο φύσεις τέλειες που έχουν την ίδια υπόσταση, εννοώ της θείας και ανθρωπίνης φύσεώς του· ομολογούμε ότι οι δύο φύσεις διατηρούνται στο πρόσωπό του μετά την ένωση, χωρίς να θεωρούμε ότι η καθεμία υπάρχει ξεχωριστά, αλλά είναι ενωμένες και οι δύο σε μία σύνθετη υπόσταση.

Υποστηρίζουμε ότι η ένωση είναι ουσιαστική, δηλαδή αληθινή και όχι φανταστική. Ουσιαστική, όχι με την έννοια ότι οι δύο φύσεις αποτέλεσαν μία σύνθετη φύση, αλλά ενώθηκαν μεταξύ τους πραγματικά σε μία σύνθετη υπόσταση του Υιού του Θεού.

Και υποστηρίζουμε ότι παραμένει η ουσιώδης διαφορά τους· διότι το κτιστό παρέμεινε κτιστό και το άκτιστο άκτιστο· το θνητό παρέμεινε θνητό και το αθάνατο αθάνατο· το περιγραπτό παρέμεινε περιγραπτό και το απερίγραπτο απερίγραπτο· το ορατό παρέμεινε ορατό και το αόρατο αόρατο· το ένα ακτινοβολεί με τα θαύματα και το άλλο υπέπεσε στις συκοφαντικές ύβρεις.

Ο Λόγος κάνει δικά του τα ανθρώπινα χαρακτηριστικά· διότι αυτά που ανήκουν στην αγία του σάρκα είναι δικά του, και μεταδίδει στη σάρκα του από τα δικά του με τον τρόπο της αντιδόσεως, επειδή τα δύο μέρη αλληλοπεριχωρούνται και είναι ενωμένα υποστατικά και επειδή ο ενεργών τα θεία και τα ανθρώπινα είναι ένας με τη μία και την άλλη φύση που
βρίσκονται σε κοινωνία μεταξύ τους.

Γι’ αυτό το λόγο λέμε ότι ο Κύριος της δόξης σταυρώθηκε, αν και δεν έπαθε τίποτε η θεία του φύση· και ακόμη ομολογούμε ότι ο Υιός του ανθρώπου πριν από το πάθος του είναι στον ουρανό, όπως το είπε ο ίδιος ο Κύριος· διότι ο Κύριος της δόξης ήταν ένας και ο ίδιος, αυτός που από τη φύση του ήταν αληθινά Υιός του ανθρώπου, δηλαδή αυτός που έγινε άνθρωπος· και γνωρίζουμε τα θαύματα και τα πάθη του, μολονότι αυτός με τη μία φύση έκανε θαύματα και με την άλλη υπέμεινε τα πάθη.

Διότι γνωρίζουμε ότι, όπως είναι μία η υπόστασή του, έτσι παραμένει ουσιώδης η διαφορά των φύσεών του. Πώς, δηλαδή, θα μπορούσε να μείνει η διαφορά, εάν δεν παρέμεναν αυτά που έχουν διαφορά μεταξύ τους; Διότι η διαφορά υπάρχει μεταξύ διαφορετικών.

Λέμε, λοιπόν, ότι αυτός συνδέεται με τα (δύο) άκρα, χάρη στην αιτία με την οποία οι φύσεις του Χριστού διαφέρουν μεταξύ τους, χάρη δηλαδή στην αιτία της ουσίας· χάρη στη θεία φύση είναι ενωμένος με τον Πατέρα και το Πνεύμα, και χάρη στην ανθρώπινη με τη μητέρα και όλους τους ανθρώπους. Και χάρη στην αιτία με την οποία είναι ενωμένες οι φύσεις του, λέμε ότι αυτός διαφέρει από τον Πατέρα και το Πνεύμα, αλλά και με τη μητέρα και τους άλλους ανθρώπους· διότι οι φύσεις είναι ενωμένες χάρη στην υπόστασή του· καθώς έχουν μία υπόσταση και σχετικά μ’ αυτήν διαφέρουν με τον Πατέρα, το Πνεύμα, τη μητέρα και εμάς.

Αγίου Ιωάννου του Δαμασκηνού, «Έκδοσις ακριβής της ορθοδόξου πίστεως», απόδοση στην νέα ελληνική, Αρχιμανδρίτης Δωρόθεος Πάπαρης. Από: http://users.uoa.gr/~nektar/orthodoxy/paterikon/iwannhs_damaskhnos_ekdosis_akribhs.htm

Πηγή: pemptousia.gr